

Kainuun liiton lausunnot ajalla 8.12.2021 - 17.1.2022

301/11.05.00.00/2021, 56/10.02.00/2020, 299/10.02.03.00/2021, 332/14.05.00.00/2021,
11/03.01.00/2022

MH § 14

1) Suunnittelujohtaja Sanna Schroderus ja maankäyttöasiantuntija Martti Juntunen ovat 20.12.2021 antaneet museovirastolle seuraavan sisältöisen lausunnon:

"LAUSUNTO KAJOAMISLUPA KOSKIEN MUINAISJÄÄNNÖSTÄ LUKANNIEMI (MJREK 290010139), KUHMO

Museovirasto on pyytänyt muinaismuistolain (295/1963) 11 b §:n nojalla Kainuun liiton lausuntoa kajoamisluvasta koskien muinaisjäännöstä Lukanniemi (mjrek 290010139), Kuhmo. Lupa kajota kiinteään muinaisjäännökseen voidaan myöntää, jos muinaisjäännös tuottaa merkitykseensä nähden kohtuutonta haittaa. Kajoamisluvan myöntämistä harkittaessa on otettava huomioon muinaisjäännöksen merkitys, kajoamisesta aiheutuva haitta muinaisjäännökselle ja rauhoituksen vaikutus suunniteltuihin toimenpiteisiin. Muinaismuistolain 11 a §:n mukaan kajoamisluvan myöntää Museovirasto.

Kajoamislupahakemuksen kohteena on Kuhmon kaupungissa sijaitseva kiinteä muinaisjäännös Lukanniemi, jolle haetaan kajoamislupaa tieyhdyden rakentamista varten.

Kajoamislupahakemus

Voimassa olevassa Kainuun vaihemaakuntakaavassa 2030 on annettu Kainuun maakuntakaava-alueelle kiinteitä muinaisjäännöksiä ja muuta arkeologista kulttuuriperintöä koskeva yleismääräys, jolla pyritään turvaamaan muinaisjäännösten ja muun arkeologisen kulttuuriperinnön huomioon ottaminen kaavoituksessa ja muussa suunnittelussa: "Yksityiskohtaisemmassa kaavoituksessa ja muussa alueidenkäyttöä koskevassa suunnittelussa tulee tarkistaa kiinteistä muinaisjäännöksistä ja muuta arkeologista kulttuuriperintöä koskeva ajantasainen tieto museoviranomaisten ylläpitämistä rekistereistä ja arvioida yhteistyössä museoviranomaisten kanssa mahdollisten aluetta / kohdetta koskevien selvitysten tai tutkimusten tarve."

Kuhmon kaupungin voimassa olevassa keskustaaajaman osayleiskaavassa kajoamislupahakemuksen alueelle on osoitettu kaavamerkinnyt MY, RA ja SM. Kajoamislupahakemuksessa mainitut kiinteistöt sijaitsevat voimassa olevan Kainuun maakuntakaavan 2020 maa- ja metsätaloustaloudellaisella alueella M. Kainuun maakuntakaava 2020 ei ole oikeusvaikutteisen yleiskaavan alueella voimassa muutoin kuin ko. yleiskaavan muuttamista koskevan vaikutuksen osalta (maankäyttö- ja rakennuslaki 132/1999 32 § 1 mom.).

Kainuun liitto toteaa, että maakuntakaava on yleispiirteinen alueidenkäytön suunnitelma. Maakuntakaavan oikeusvaikutuksista muuhun suunnitteluun ja viranomaistoimintaan säädetään MRL:n 32 §:n 2 momentissa. Kajoamislupahakemukset ovat maakuntakaavoitusta yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa ja rakentamisessa huomioon otettavia ja ratkaistavia asioita."

2) Suunnittelujohtaja Sanna Schroderus ja suunnittelija Mari Isojärvi ovat 20.12.2021 antaneet Sotkamon kunnalle seuraavan sisältöisen lausunnon:

"Lausunto asemakaavamuutoksen luonnoksesta Sotkamon kunnassa Hirvenniemen asemakaava-alueella korttelissa 353

Sotkamon kunta on pyytänyt mm. Kainuun liitolta lausuntoa Hirvenniemen asemakaavan korttelin 353 asemakaavamuutoksen luonnoksesta. Kaavoitettava alue sijaitsee Kainuuntien, Ratatien ja Laanintien rajamalla alueella.

Kaavoituksen tavoitteena on selvittää alueen kaupallisen polttoaineen jakelun edellytykset sekä päivittää rakentamistehokkuus muiden vastaavien alueiden tasolle. Kaavoituksen tuloksena alueelle muodostuisi korttelit 353 ja 359 merkinnällä KL/TY-1, Liike- ja toimistorakennusten sekä ympäristöhäiriötä aiheuttamattomien teollisuusrakennusten korttelialue.

Alueella on voimassa Vuokatin yleiskaava 2035 sekä Hirvenniemen, Rauramonpellon ja Leivolankylän asemakaava.

Asemakaavaluonnos

Asemakaavaluonnoksen kaavaselostuksessa on esitetty asemakaava-alueita koskevat Kainuun voimassa olevan maakuntakaavoituksen merkinnät ja -määräykset. Asemakaavamuutoksen suhdetta valtakunnallisiin alueidenkäyttötavoitteisiin on hyvä tuoda esille kaavaselostuksessa.

Kainuun liitto toteaa, että asemakaavamuutoksen luonnos sopeutuu maakuntakaavoitukseen ja toimii hyvänä pohjana asemakaavoitukselle.

Kainuun liitolla ei ole huomautettavaa asemakaavaluonnoksesta."

3) Suunnittelujohtaja Sanna Schroderus ja suunnittelija Tiina Kriikkula ovat 21.12.2021 antaneet Pohjois-Karjalan maakuntaliitolle seuraavan sisältöisen lausunnon:

"LAUSUNTO POHJOIS-KARJALAN MAAKUNTAKAAVA 2040 1. VAIHEEN KAAVAEHDOTUKSESTA

Pohjois-Karjalan maakuntaliitto on pyytänyt mm. Kainuun liitolta lausuntoa Pohjois-Karjalan maakuntakaava 2040:n 1. vaiheen kaavaehdotuksesta. Vaihemaaikuntakaavassa käsiteltävät teemat ovat turvetuotanto, luonnonsuojelullisesti arvokkaat suot sekä rakennettu kulttuuriympäristö.

Maakuntakaavan tavoitevuosi on 2040 ja tarkasteltavana alueena on Pohjois-Karjalan maakunta, pois lukien Heinäveden kunta, jonka maankäytön kysymyksiä käsitellään erikseen myös vireillä olevassa vaihemaakuntakaavassa.

Maakuntakaavaan osoitetaan EO/tu -merkinnällä seitsemän Neovan ja neljä Kuopion energian hallinnoimaa suota, joiden yhteispinta-ala on 2 995 ha. Maakuntakaavan ehdotusvaiheen kartalla tuotantopotentiaaliset/tuotantokelpoiset alueet (4 021 ha) esitetään turvetuotantoon soveltuvan osa-aluealuerajauksen (tu) sisäpuolelle. Kaavamerkintä on alueen erityisominaisuutta kuvaava osa-aluemerkintä ja sen kokonaispinta-ala on 5 611 ha. Kaavaehdotuksen suunnitteluvaiheessa syksyllä 2021 toteutettiin täydentäviä selvityksiä valituille 29 suolle. Laadittujen vesistövaikutusten arvioinnin ja luonnontilaisuusluokkaa II koskevien arviointien perusteella ei ollut tarvetta pudottaa tuotantoon soveltuvia soita pois vaan kaava-ehdotukseen osoitetaan 29 turvetuotantoon soveltuvaa suota. Kaavamääräyksiä on tarkennettu selvitysten perusteella.

Maakuntakaavaan osoitetaan kaavaprosessin aikana laadittu maakunnallinen soidensuojeluaineisto, mikä sisältää 26 arvokasta suota (4 372 ha), luonnonsuojelualueita osoittavalla SL-merkinnällä. SL-alueet säilytetään luonnoksen kaltaisina kaavaehdotukseen, pois lukien Kontiolahden Raatesuo, jonka rajausta on tarkasteltu uudelleen kunnan yleiskaavan mukaiseksi.

Rakennetun kulttuuriympäristön osalta maakuntakaavaehdotukseen osoitetaan 326 kohdetta ja 22 aluetta. Näistä uusina merkintöinä kaavaan osoitetaan 95 kohdetta ja kuusi aluetta. Maakuntakaavassa osoitetaan rakennetun kulttuuriympäristön kohteet osa-aluemerkinnällä; maakunnallisesti arvokas rakennettu kulttuuriympäristö (ma/km).

Maakuntakaava 2040 1. vaiheen kaavaehdotus

Pohjois-Karjalan maakuntakaava 2040 1. vaiheen kaavaehdotuksessa on huomioitu ajankohtaiset teemat ilmasto-, ympäristö- ja kulttuuriperintöarvojen osalta. Maakuntakaavaehdotus on perusteellisesti ja asiantuntevasti laadittu.

Kainuun liitto toteaa tarkennuksena, että Kainuussa on voimassa viisi maakuntakaavaa Pohjois-Karjalan maakuntakaavaehdotusta koskevassa kaavaselostuksessa todetun neljän sijaan.

Kainuun liitolla ei ole huomautettavaa kaavaehdotuksesta."

4) Suunnittelujohtaja Sanna Schroderus ja maankäyttöasiantuntija Martti Juntunen ovat 11.1.2022 antaneet Kajaanin kaupungille seuraavan sisältöisen lausunnon:

"LAUSUNTO KAJAANIN VESIHUOLLON KEHITTÄMISSUUNNITELMASTA 2022-2032

Kajaanin kaupunki on päivittänyt Kajaanin vesihuollon kehittämissuunnitelman vuosille 2022-2032 ja on pyytänyt Kainuun liiton lausuntoa asias-

ta.

Vesihuoltolain (681/2014) 5 §:n mukaan kunnan tulee kehittää vesihuoltoa alueellaan yhdyskuntakehitystä vastaavasti tämän lain tavoitteiden toteuttamiseksi yhteistyössä alueensa vesihuoltolaitosten, laitoksille vetä toimittavien ja niiden jätevesiä käsittelevien sekä muiden kuntien kanssa sekä osallistua vesihuollon alueelliseen yleissuunnitteluun.

Kajaanin edellinen kehittämissuunnitelma on vuodelta 2011. Suunnitelma ei ole kuntaa sitova oikeusvaikutteinen suunnitteluväline, vaan luonteeltaan tavoitteellinen asiakirja, joka osoittaa, millä tavoin kunnan alueen vesihuolto aiotaan järjestää. Kehittämissuunnitelmassa tarkastellaan vesihuollon nykytilaa ja tulevaisuuden tarpeita taajamassa, että haja-asutusalueilla.

Suunnitelmassa esitetään vesihuollon nykytilanne ja sen järjestämisen lähtökohdat kuten väestön ja rakennuskannan kehittyminen sekä pohjavesialueiden ja vesistöjen tila. Kajaanin ja maakunnan muut oleelliset vesihuoltoon, maankäyttöön, kylä- ja kaupunginosien kehittämiseen liittyvät suunnitelmat on huomioitu. Keskeinen vesihuollon kehittämistä koskeva lainsäädäntö on esitelty, ja suunnitelma on laadittu reunaehtojen puitteissa.

Kehittämissuunnitelma

Kajaanin vesihuollon kehittämissuunnitelma on laadittu asiantuntevasti. Kainuun liitolla ei ole huomautettavaa kehittämissuunnitelmaan."

5) Suunnittelujohtaja Sanna Schroderus on 17.1.2022 antanut liikenne- ja viestintäministeriölle seuraavan sisältöisen lausunnon:

"KOMMENTTI LUONNOKSESTA VALTIONEUVOSTON KIRJELMÄKSI EDUSKUNNALLE KOSKIEN KOMISSION EHDOTUSTA TEN-T-ASETUKSEN UUDISTAMISEKSI

Liikenne- ja viestintäministeriö on pyytänyt kommentteja marraskuussa TEN-T-sidosryhmätilaisuuteen osallistuneille luonnoksesta valtioneuvoston kirjelmäksi eduskunnalle koskien komission ehdotusta TEN-T-asetuksen uudistamista 17.1.2022 klo 10 mennessä. Kainuun liitto on jäänyt kommentointipyynnön jakelun ulkopuolelle mutta tuo esille seuraavat huomiot luonnoksesta:

Yleisesti asetusmuutoksesta ja U-kirjeestä

Hankeyhtiöiden suunnitteleminen oikoratalinjauksien sisällyttäminen laajennettuun ydinverkkoon on tärkeä ja kannatettava asia. Kuuluessaan laajennettuun ydinverkkoon hankeyhtiöiden ratalinjaukset voivat hakea rahoitusta hankkeiden suunnitteluun ja rakentamiseen. Tämä on tuotu selkeästi esille myös U-kirjeessä. Asetusesityksen mukaan EU-rahoitusta voi kuitenkin saada vain sosioekonomisen kustannus-hyötyanalyysin perusteella taloudellisesti kannattavat hankkeet. "Perinteisen" hyöty-kustannuslaskelman perusteella ainakaan Itärata ja Turun tunnin juna eivät ole yhteiskuntataloudellisesti kannattavia. Onkin mahdollista että hankeyhtiöiden hankkeet jäävät tästä syystä EU-rahoituksen ulkopuolelle. Tätä

näkökulmaa ja riskiä ei ole tuotu esille U-kirjeessä ja valtioneuvoston kannassa. Tätä näkymää on tarpeen käsitellä U-kirjeessä. Valtioneuvoston kannassa tulisikin esittää, että Suomen ratahankkeiden osalta mahdollisuutta poiketa taloudellisesta kannattavuudesta.

Vaikutusten arviointi

Vaikutusten arvioinnissa ei ole esitetty arviota ratahankkeiden kannattavuudesta, mutta tiehankkeiden osalta on todettu, että hankkeet ovat pääosin kannattavia. Myös ratahankkeiden osalta olisi syytä esittää arvio kannattavuudesta.

Vaikutuksista yrityksiin todetaan, että ehdotuksella on suoria tai välillisiä vaikutuksia joidenkin infrastruktuureja omistavien ja operoivien sekä eräiden liikennepalveluja tarjoavien yritysten toimintaan, mm. nopeita raideyhteyksiä suunnittelevat hankeyhtiöt sekä perusteilla oleva Itärata-hankeyhtiö. Ehdotus vaikuttaa yritysten toimintaan siten, että niiden tulee toiminnassaan ottaa huomioon asetuksen infrastruktuurin laatua koskevat vaatimukset sekä muut vaatimukset, kuten esimerkiksi rataverkolla liikenteenohjaukseen ja liikennöitsijöihin kohdistuvat ERTMS-vaatimukset. Erityisesti hankeyhtiöille todetaan vaatimuksilla voivan olla merkittäviä kustannusvaikutuksia. Uutena asetukseen lisättäväksi esitetty hankkeiden elinkaareen liittyvä vaatimus ottaa huomioon hankkeen koko elinkaaren aikaiset kunnossapitotarpeet ja -kustannukset suunnittelussa olisi yksi lisäkustannuksia aiheuttava tekijä. Uudet vaatimukset ovat hankeyhtiöiden osakkaiden kannalta merkittävä asia ja sitä tulisi käsitellä vaikutusten arvioinnissa laajemmin ja arvioida mahdollisuuksien mukaan lisäkustannusten suuruutta.

Taloudellisten vaikutusten arvioinnissa ei ole tehty arviota laajennetun ydinverkon yhteiskuntataloudellisista vaikutuksista. Vaikutusten arviointia on hyvä täydentää näiltä osin."

Lisätietoja lausunnoista nro 1-5 suunnittelujohtaja Sanna Schroderukselta, puh. 044 710 0873 tai sähköpostitse osoitteella etunimi.sukunimi@kainuunliitto.fi.

Maakuntajohtajan ehdotus:

Maakuntahallitus merkitsee annetut lausunnot tiedoksi.

Maakuntahallitus:

Maakuntahallitus hyväksyi maakuntajohtajan ehdotuksen.
